

เทศน์เช้า วันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๕

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เด็ก เด็กเรารู้สึกมันไร้เดียงสาที่น่ารักมาก ความน่ารักของมันนะ แต่โดยธรรมชาติเขาอยู่อย่างนั้นไม่ได้ เด็กต้องโตขึ้น เด็กต้องพัฒนาขึ้น เด็กจะอยู่กับที่ไม่ได้ พ่อแม่จะเวลาเลี้ยงลูกขึ้นมา ถ้าลูกประสบความสำเร็จลูกมีที่ยืนในสังคม พ่อแม่ภูมิใจมาก พ่อแม่ไม่ภูมิใจมาก ไม่ภูมิใจเรื่องข้าวของเงินทองเท่ากับลูกเรามีความสุข ลูกเราประสบความสำเร็จมีความสุข สิ่งนั้นมีค่ามาก

ฉะนั้น การมีค่ามาก เห็นไหม ขณะในวัยของเขา เขาไร้เดียงสา นี่ช่วงนี้ เห็นไหม ๓ ปีแรกสมองมันกำลังเติบโตนะ เราเสียเวลาตรงนี้ดูแลเขา พอโตขึ้นมาแล้วคุยกันไม่รู้เรื่องไปเสียใจตอนนั้นนะ พอโตขึ้นมาแล้วคุยกันไม่รู้เรื่อง ถ้าคุยไม่รู้เรื่องมันก็เรื่องเวรกรรมใช่ไหม? ใช่ เรื่องเวรกรรม มีเวรมีกรรมต่อกัน เราจะมาเกิดเป็นพ่อเป็นแม่เป็นลูกกันนี้สายบุญสายกรรมทั้งนั้นแหละ สายบุญสายกรรมนะ

ถ้าใครสายบุญสายกรรม เวลาเกิดขึ้นมาแล้ว เห็นไหม ถ้าลูกอภิชาติบุตร ลูกที่ดีกว่า ลูกที่แบบว่าส่งเสริม เราก็จะมีความสุขใจ แต่ถ้าเราเกิดมา ถ้าลูกของเรามีปัญหาขึ้นมา ถ้ามีปัญหาขึ้นมาเราก็ต้องแก้ไข เพราะอย่างไรๆ ก็คือลูกของเรา คำว่าลูกของเราเพราะมันเป็นเวรเป็นกรรมนะ เวลาเป็นคนอื่น เวลาคนอื่นทำอะไรก็ตามมันก็เจ็บช้ำน้ำใจน้อยหน่อย

เวลาคนของเราะ ยิ่งคนข้างเคียง ยิ่งคนคู่รักกัน ยิ่งครองเรือนกัน ทุกคนก็หวังให้เขาเห็นคุณงามความดีของเรา แล้วไปคิดน้อยใจกันนะ ทำไมเขาไม่เห็นคุณงามความดีของเรา เขาไม่เห็นคุณงามความดีของเรา แต่ฝ่ายตรงข้ามบอกว่าไม่เป็นไรคนใกล้ชิด คนใกล้ชิดจะทำอะไรก็ได้มันไม่มีความเกรงใจไง มันไม่มีความเกรงใจ มันไม่มีสิ่งใดๆ มันต้องคิดนะ ทุกคนชอบคุณงามความดีทั้งนั้นแหละ ทุกคนชอบความอะลุ่มอล่วยทั้งนั้นแหละ แต่ถ้าเราทำอะไรไปกระเทือนกัน

ทีนี้เวลาสิ่งที่กระเทือนกัน เห็นไหม การครองเรือนนี้เป็นเรื่องแสนยากมาก องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่าการครองเรือน แต่เราการครองเรือนนี้ปากกัดตีนถีบ หาที่อยู่อาศัยมัน

ก็ทุกข์ยากพอแรงอยู่แล้ว แล้วยังต้องมาดูแล ทุกคนจะบอกว่า “เราไม่มีเวลา เราไม่มีเวลา เราต้อง
ทำมาหากิน เราไม่มีเวลาฯ”

ใช่ เราไม่มีเวลา แต่! แต่ถ้าเราทำด้วยความจริงใจนะ ทำด้วยความจริงใจ แม้แต่บ่อยมันก็
เหมือนมาก ทำด้วยความไม่จริงใจ สักแต่ว่าทำกัน สักแต่ว่าทำตามหน้าที่ แต่มันไม่จริงใจต่อกัน
มันรู้แหละ เรามองว่าเขาทำด้วยความไม่จริงใจ มันไม่กินใจเรา แต่ถ้ามันทำด้วยความจริงใจนะ ถึง
จะบ่อยมันก็มีมาก ถึงจะทำน้อยครั้งมันก็เหมือนกับเอาจริง รักกันจริง คู่กันจริง คู่แลกกันจริง ถ้า
คู่แลกกันจริง สิ่งนั้นจะมีค่ามาก

ถ้ามีค่ามาก นี่เวลาเด็กมันพัฒนามาโตขึ้นมามันโตอย่างนี้ โตอย่างนี้ขึ้นมาเพราะวันเวลา
ไป เวลาโตขึ้นมาเด็กมันอบอุ่นของมัน มันมีความเป็นไปของมันนะ แต่ถ้าเด็กของมัน มัน
ธรรมชาติของเด็ก ธรรมชาติของเด็กในสถานการณ์เดียวกัน คนๆ หนึ่งเห็นสิ่งนั้นเป็นเครื่อง
เตือนใจ แล้วคนๆ หนึ่งพยายามพัฒนาตัวเองขึ้นไป คนๆ หนึ่งเห็นเหตุการณ์สิ่งนั้นขึ้นมาแล้ว
น้อยเนื้อต่ำใจ เก็บสิ่งนั้นสะสมไว้ในหัวใจ จะทำลายอนาคตของตัวเอง

นี่ความคิดของเขา แล้วสิ่งนี้ใครไปแก้ไขเขาละ? นี่มันอยู่ในสถานการณ์เดียวกัน คนๆ
หนึ่งเอาสิ่งนั้นมาเป็นปฏี เอาสิ่งนั้นมาเป็นเครื่องส่งเสริมให้เรามั่นคงแข็งแรงขึ้นมาว่าโลกมัน
เป็นแบบนี้ เกิดมามันทุกข้ออย่างนี้ เราจะอยู่อย่างนี้ได้อย่างไร? เห็นไหม มันมีสติมีปัญญาขึ้นมา
มันจะพัฒนาตัวของมันขึ้นมา เอาสิ่งนั้นมาเป็นเครื่องหล่อเลี้ยงหัวใจของเรา แต่คนๆ หนึ่งเห็นสิ่ง
นั้นมันเป็นเรื่องความขาดตกบกพร่อง เรื่องเขาต้องเซ็ดชูเรา มันทำให้เราเสียใจ มันทำให้เราคับ
แค้นใจ นี่มันคืออะไรละ? นี่ไงคือปัญญา

ถ้าปัญญามันเกิดขึ้นกับจิตดวงไหน จิตดวงนั้นมันจะผ่องแผ้ว จิตดวงนั้นจะมีทางออกได้
ถ้าทางออกได้ เห็นไหม อุดตา หิ อุดตโน นาโถ คนเป็นที่พึ่งแห่งตน สำคัญตรงนี้มาก คุณติเวลา
เด็กมันเกิดเหตุการณ์ขึ้นมา พ่อแม่ว่า “ทำอย่างนี้นะหนู ทำอย่างนี้นะหนู” ทำไปนะ “พ่อ ผมก็ทำ
ตามพ่อว่าหมดเลย ทำไมมันแก้ไขสิ่งใดไม่ได้” แต่เด็กถ้ามันมีปัญญาของมันนะ มันแก้ไขของ
มันได้ในเหตุการณ์เฉพาะหน้าของมัน มันทำของมันไปได้

ถ้ามันทำของมันได้ นี่ไงมันพัฒนาของมัน มันปัญญาไหวพริบของมัน ถ้ามันทำของมัน
ขึ้นมาได้ ใจของเราก็เหมือนกัน ถ้าใจของเราเนี่ยเรามาทำบุญกุศลกันอยู่นี้เพราะเหตุใดละ? ทำทาน
ร้อยพันพันหนไม่เท่ากับถือศีลบริสุทธิ์หนหนึ่ง ศีลบริสุทธิ์ร้อยพันพันหน ไม่เท่าทำสมาธิหน

หนึ่ง สมาธิร้อยหนพันหนไม่เท่าเกิดภาวนามยปัญญาขึ้นมาหนหนึ่ง ปัญญาๆ ปัญญาเกิดจากการภาวนา มันแก้ไขถึงทิฏฐิมานะที่ว่านี้ไง

เด็ก ๒ คน คนหนึ่งอยู่ในสถานการณหนึ่ง เขาเอาสิ่งนั้นเป็นปุ๋ย เป็นต่างๆ เขาเห็นการเกิดความเป็นอยู่มันทุกข่มันยาก เราต้องพยายามหมั่นเพียรแก้ไขเราให้มีความมั่นคง เด็กคนหนึ่งมันเกิดขึ้นมาแล้วมันประชดประชันกับชีวิตตัวเอง มันทำให้มันทุกข่มันยากขึ้นมา นี่เวลาเวรกรรมมันเกิดมันเกิดอย่างนั้น ฉะนั้น ถ้าจิตใจมันพัฒนาขึ้นมา เวลามันภาวนาขึ้นมามันเจอเหตุการณ์อย่างนี้ มันจะแก้ไขอย่างไร?

นี่เวลาเกิดภาวนามยปัญญา ปัญญาที่มันเกิดขึ้นมาในหัวใจ ปัญญาที่เกิดขึ้นการภาวนานี้มันจะแก้ไข เราศึกษามาหมดแล้วนะ คุณพระนี่เรียนจบ ๘ ประโยคมันแต่งบาลีได้ทั้งนั้นแหละ แต่งบาลี แล้วเขาแก้ไขเหตุการณ์ในชีวิตของเขาอย่างไร? เขาทำอย่างไรให้จิตใจของเขาพ้นจากกิเลสไป เขาอยู่กับโดยรูปแบบไฉนว่าบวชเป็นพระมีความรู้ ใ้อันนี้เป็นสติปัญญา อันนี้มันเป็นสิ่งทีว่ในกรอบอย่างนั้น ในกรอบในสังคมโลกต้องเป็นแบบนี้ แล้วเราต้องเป็นแบบนี้ไฉน

ถ้าเป็นแบบนี้ เด็ก เด็กมันทำโดยไร้เดียงสาของมัน ผลประโยชน์ก็ต้องการให้พ่อแม่ตบมือให้เท่านั้นแหละ ผลประโยชน์ของมันก็ต้องการให้พ่อแม่หัวเราะ พ่อแม่ยิ้มพอใจ เด็กมันต้องการเท่านั้นนะ แต่เวลาเราโตขึ้นมา เห็นไหม พ่อโตขึ้นมา นี่วิฤติในชีวิตขึ้นมา สิ่งนี้ถ้าเป็นความจริงใจมันเป็นที่รับรู้กันได้ แต่ถ้าเป็นมายาทำสักแต่ว่าทำมันไม่ไว้ใจ พ่อไม่ไว้ใจสังคมมันเป็นแบบนี้ เพราะความไม่ไว้ใจ

ทีนี้พอเราภาวนาของเรา เห็นไหม พอภาวนาของเรา พอจิตของเราปัญญามันเกิดปัญญา ปัญญา มันเกิดมาจากไหน? ปัญญาทีว่สุดมยปัญญาคือการศึกษา ศึกษาธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสะอาดบริสุทธิ์ทั้งนั้นแหละ คุณเงิน เงินมีค่าซื้ออาหารก็ได้ เงินนี้แลกเปลี่ยนเป็นสิ่งใดก็ได้ เงินแลกเปลี่ยนเป็นยาเสพติดก็ได้ เงินจะจ้างคนให้ทำลายใครก็ได้

นี่ก็เหมือนกัน เวลาเกิดปัญญาๆ ถ้าจิตมันเป็นสัมมาสมาธิ เวลาเกิดปัญญาขึ้นมา มันเกิดภาวนามยปัญญา ปัญญาทีว่สะอาดบริสุทธิ์ เงิน เงินเราจะทำประโยชน์ของเราก็ได้ เงินเราจะทำบุญกุศลของเรา เราจะสร้างเป็นอริยทรัพย์ก็ได้ แต่ถ้ามันไม่มีสัมมาสมาธิ มันมีกิเลสตัณหาความทะยานอยาก กิเลสมันคืออะไร? กิเลสคืออวิชชา คือความไม่รู้ ความไม่รู้มันใช้เงินนั้น

เงินนั้นมันคืออะไร? เงินนั้นก็สิ่งที่เราศึกษามา ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่ธรรมชาติ ธรรมชาติเขาปล่อยสารพิษปล่อยแก๊สพิษเข้าไป ธรรมชาติหายใจเข้าไปก็ตายหมดนะ แต่ถ้ามันสะอาดบริสุทธิ์ขึ้นมา หายใจขึ้นมา มันไปฟอกเลือดนะ

นี่เราต้องการความสงบตรงนี้ไง เราต้องการความสงบของใจขึ้นมา เพราะจิตนั้นมันมีหลักมีเกณฑ์ขึ้นมา ถ้ามันเกิดปัญญาขึ้นมา ก็ให้มันเป็นปัญญาของเรา มันเป็นสัมมาสมาธิ มันเป็นสัมมาทิฐิ มันเป็นความเห็นที่ถูกต้อง ถูกต้องเพราะอะไร? ถูกต้องเพราะมันจะชำระล้าง มันจะถอดถอนเรื่องอวิชชาในหัวใจของเรา แต่ถ้าอวิชชา อวิชชาคือทิฐิมานะของเรา ศึกษาธรรมๆ ขึ้นมา ตัวเรามีทิฐิมานะ เวลาภาวนามันต้องเป็นอย่างนั้น มันต้องวางอย่างนั้น มันจะเกิดปัญญาอย่างนั้น

มันเป็นสำเร็จ มันเป็นรูปแบบ มันเป็นธรรมะสำเร็จรูป มันเป็นสิ่งที่เราต้องการให้ใจมันเป็นแบบนั้น พอใจเป็นแบบนั้นแล้วอวิชชามันนิ่งยืมนะ นี่ไงเวลาของเรา เราทำอะไรเอาธรรมะบังหน้ากันไว้ นี่ว่าสิ่งนี้เป็นปัญญาๆ เอาปัญญาบังหน้ากันไว้ แต่กิเลสมันอยู่ข้างหลังนะ แต่ถ้าเราทำความสงบของใจเข้าไปสู่ตัวมัน เข้าไปสู่ตัวมัน ถ้ามันสงบไม่ได้มันก็เป็นความไม่รู้ในจิตที่มันยังสงสัยอยู่ แต่ถ้าเข้าไปถึงตัวของมันนะ เอื้อะ

พุทโธนะ พุทโธเข้ามาเป็นคำบริกรรมขึ้นมา เป็นสิ่งที่เราเกาะเข้ามา ให้จิตมันเกาะเข้ามา พอถึงตัวเราเองแล้วเราสามารถ เห็นใหม่ เด็ก เด็กถ้ามันโตขึ้นมาเป็นผู้ใหญ่แล้วมันไม่ต้องการพ่อแม่ของมัน วิษุณไปสอนมันมันเบื่อตายเลย มันจะไปหาเพื่อนมัน มันจะหาประสบการณ์ของมัน มันไม่ยอมรับเราแล้ว มันจะไปหาเพื่อนมันแล้ว เวลาเด็กๆ อยู่ก็ไม่เคยเลี้ยงดูมัน เวลาพอโตขึ้นมาก็จะไปบังคับมัน มันบอกมันไม่เอา มันจะไปหาเพื่อนมัน

จิต! จิตถ้าสติปัญญาของเราไม่มี พอเราปฏิบัติขึ้นมาเป็นความเห็นของเรา เป็นความเห็นของเรา เป็นความเห็นของเรา เป็นของใคร? เอ็งรู้อะไรไปหาเพื่อน เพื่อนมีปัญหาอะไร? นี่ก็เหมือนกัน ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สาธุ ไซ้ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่เราละ? เรารู้อะไร? ออกไปนะเพื่อนพาหลอกไป เพื่อนพาไปเสียหายหมดเลย

นี่ก็เหมือนกัน เวลาปัญญาต้องเป็นอย่างนั้น ต้องเป็นอย่างนั้น เป็นสูตรสำเร็จไปหมดเลย มันไม่เป็นความจริงขึ้นมา แต่จิตถ้ามันสงบแล้วนะ มันฝึกหัดใช้ปัญญาของมันนะ คุณค่า

“รสของธรรมชาติซึ่งรสทั้งปวง” สิ่งที่เป็นสัญญาอารมณ์เราจำเขามา นี่ครูบาอาจารย์เทศน์ก็เป็นการเล่านิทาน เล่านิทาน ถ้าครูบาอาจารย์ถ้ามีธรรมแท้นะมันก็ยังกระเทือนใจเรา ถ้าเล่านิทาน เห็นไหม เล่าถึงนิทาน นิทานฟังก็เป็นคติธรรมเท่านั้นเอง ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเราเอามาเป็นคติ เป็นตัวอย่าง

นี่รสของธรรมชาติมันก็เป็นรสอันหนึ่ง รสที่ว่า อือ ไขมันเป็นความจริง มันเป็นความจริง แต่ถ้าจิตมันสงบเข้ามา เห็นไหม เราเกิดปัญญาเข้ามา มันซาบซึ่ง มันขนพองสยองเกล้า น้ำหู น้ำตาทะเล็ก มันทะเล็กออกมาจากอะไรล่ะ? มันทะเล็กออกมาจากกันบึ้งหัวใจ มันไม่ใช่เล่นละครนะ คุณละครสิ ละครนี้มันร้องไห้แล้วร้องไห้อีกน้ำท่วมจอ มันได้อะไรขึ้นมา?

ความร้องไห้ของโลก นี่มันเป็นเรื่องของโลกๆ เขา แต่น้ำตาที่มันชำระล้างกิเลส น้ำตาที่เกิดจากธรรมะ น้ำตาที่เกิดจากการกระเทือนหัวใจ ในหัวใจของเรามันเป็นความจริงขึ้นมา เห็นไหม ปัญญาอย่างนี้มันจะเกิดขึ้นมา มันจะเกิดขึ้นมาจากไหนล่ะ? มันเกิดขึ้นมาจากทาน ศีล ภาวนา มันเกิดขึ้นมาจากพื้นฐาน ต้นไม้ สิ่งปลูกสร้าง มันต้องถูกสร้างบนดิน ไม่มีแผ่นดินสิ่งใดมันจะปลูกได้

สิ่งที่จะเกิดขึ้นมาเป็นมรรคเป็นผลในหัวใจของเรา มันก็เกิดขึ้นมาจากจิตของเราที่มันสกปรก จิตของเราที่มันทุกข์มันยากอยู่นี้ แต่เรามีสติปัญญาไง สติปัญญาว่าเราจะไม่ไปมากกว่านี้ เราจะไม่เถลไถลไปมากกว่านี้ ชีวิตของเรามีคุณค่า ชีวิตของเราเราใช้มาขนาดนี้แล้ว ชีวิตของเราเราจะไม่ปล่อยให้มันเสียหายไปมากกว่านี้ ถึงมันจะทุกข์มันจะยากนะ

คำว่าทุกข์ว่ายาก คุณติเวลาเขาบอกว่าพระบวชมาทำไม? พระก็บอกว่าทำงานนี้แสนยาก เคนจงกรม นั่งสมาธิภาวนา เดินทั้งวันเลย ก็เห็นพระเดินไปเดินมา เดินไปเดินมา “เดินทำไม? เดินไปก็เดินกลับ เดินไปก็เดินกลับ เอ๊ะ นี่พระเจ้าทำอะไรรักกัน?”

แต่ถ้าเวลาคนภาวนา ถ้าจิตมันไม่สงบนะมันแสนทุกข์แสนยาก ถ้ามันแสนทุกข์แสนยาก มันคิดไปร้อยแปดคนะ มันน้อยเนื้อต่ำใจนะ ทำไมเขาภาวนาแล้วเขาได้ผลของเขา

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาเสวยวิมุตติสุขแล้วมันเป็นแบบใด? เราเดินจงกรมอยู่นี่เหงื่อไหลไคลย้อย หัวก็หิว กระหายก็กระหาย ทุกข์ก็ทุกข์ นี่ไงความเพียรชอบ ความเพียร ความวิริยอุตสาหะ สิ่งนั้นมันเป็นความสุขร่มเย็นมาจากไหนล่ะ? แต่ถ้าจิตมันลงนะ ถ้าจิตมันลงขึ้นมา เห็นไหม จิตมันสงบระงับขึ้นมา มันเดินกลางแดดกลางฝนนี่สบายมาก สิ่งนี้คือกิริยาภายนอกเท่านั้น จิตมันสงบตัวเข้ามาเป็นตัวของมันเอง

ถ้าตัวของมันเอง รสของธรรม เห็นไหม รสของสมาธิธรรม รสของความสงบร่มเย็นขึ้นมา เราเห็นสภาวะแบบนี้ แล้วเกิดถ้ามันใช้ปัญญาอย่างที่ว่าขนพองสยองเกล้า ขนพองสยองเกล้านะ ถ้าเห็นใหม่ๆ ขนพองสยองเกล้า ถ้าขนพองสยองเกล้ามันก็เป็นเรื่องอรรถกถาญาณโยค กามสุขัลลิกานุโยค มันตกเป็น ๒ ฝ่าย ๒ ส่วน มันตกขอบไปทั้ง ๒ ซ้ายและขวา การตกขอบซ้ายและขวา แต่มันได้เห็น ได้สัมผัส มันก็ยังคิดว่าไม่เห็นสิ่งใดเลย

มันตกขอบเพราะมันไม่มีขณิมาปฏิปทา มันไม่สมคูล มันไม่นุ่มนวลใช่ไหม? เราก็กฝึกฝนของเรา เราก็กทำความสงบของใจของเราเข้ามา แล้วก็ใช้ปัญญาของเราให้มันไม่ตกขอบทั้งซ้ายและขวา เราจะไปบนมัคโคทางอันเอกอย่างนี้ ทางอย่างนี้จะพาจิตเราเข้าไปสู่ความสงบระงับนี้ แต่สติปัญญามันละเอียดอ่อนมาก แวบไปแล้ว แวบไปแล้ว คิดดูสิว่าเราจะต้องสติขนาดไหน?

ฉะนั้น เวลาครูบาอาจารย์ที่ปฏิบัติขึ้นมามันถึงมีสติ มหาสติ มีปัญญา มหาปัญญา แล้วมหาปัญญากับปัญญาของเราแตกต่างกันอย่างไร? แม้แต่โลกีย์ปัญญากับโลกุตตรปัญญา โลกีย์ปัญญา เห็นไหม นี่จำธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้หมดเลย พุคมานี้ธรรมะพูดได้คล่องแคล่วมากเลย แต่ถามจริงๆ ว่าเป็นอย่างนั้นหรือเปล่า? อืม ก็ไม่รู้ ก็อยู่ในตำรา นี่พูดได้คล่องตัวเลยนะ พูดได้คล่องแคล่วมาก แต่ไม่รู้... สุตมยปัญญา

แต่ถ้าผู้รู้เนะ ผู้รู้มันรู้มาจากใจ นี่สมาธิ อารมณ์เป็นแบบใด? ความรู้สึกมันเป็นแบบใด? แล้วถ้าเกิดปัญญา ภาวนามยปัญญา อ้อ มันเป็นแบบนี้ พอเป็นแบบนี้ปั๊บ สิ่งที่เราเคยใช้ตริก เห็นไหม ตริกในธรรม สิ่งที่เราใคร่ครวญในธรรมคือปัญญาอบรมสมาธิ เพราะสิ่งที่กระบวนการของการตริกทั้งหมดมันต้องหยุด กระบวนการของการตริกนี้มันต้องสิ้นสุด

การสิ้นสุดนั้นก็คือสมณะ การสิ้นสุดนั้นมันก็เข้าไปสู่ความสงบระงับ มันเท่านั้นแหละ แต่เพราะเราไม่เคย เราเป็นคนอ่อนแอ พอใช้ตริกในธรรมแล้วพอมันปล่อยปั๊บ เออ นิพพานเป็นแบบนี้เอง นิพพาน... นี่คือการบวนการการสิ้นสุด นี่ธรรมชาติเป็นแบบนี้ กระบวนการของ

ความคิด คุณิเราโยนของไปมันต้องตกแน่นอน ความคิดมันเกิดขึ้นมามันต้องดับแน่นอน มันก็เป็นอย่างนั้น โดยธรรมชาติของมันอยู่แล้ว

ถ้าธรรมชาติอยู่แล้ว แต่เวลามันตรีกในธรรมมันก็มีรสชาติของธรรม แต่มาคิดทางโลกก็มีรสชาติของโลก แต่ถ้าจิตสงบแล้ว ถ้ามันเกิดปัญญาขึ้นมา ปัญญาที่มันพิจารณาขึ้นไป คุณิภาวนามยปัญญามันเป็นอย่างไร? ถ้าภาวนามยปัญญามันเกิดขึ้นมา เห็นไหม นี่มันจะไม่ได้รู้เดียวสาใจ การรู้เดียวสาใจของเด็ๆ มันดูแล้วน่ารัก

ถ้าจิตมันรู้เดียวสาใจตั้งแต่การปฏิบัติ แม้แต่ปฏิบัติก็รู้เดียวสาใจ สมาธิก็ไม่รู้ว่าสมาธิ บอกปัญญาๆ สัญญาทั้งนั้น มันเกิดขึ้นโดยธรรมชาติของมัน ธรรมชาติคือเกิดเป็นมนุษย์ไป มีธาตุ ๔ และขันธ ๕ ขันธ ๕ มีอยู่แล้ว ความคิดมีอยู่แล้ว คนเกิดมาทุกคนมีความคิดทั้งนั้นแหละ แล้วมันก็มีของมันอยู่แล้ว แล้วทำอะไรต่อ? ทำอย่างไรต่อล่ะ?

แต่ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกต้องทำความสงบก่อน ถ้าความสงบก่อนนะให้มันปล่อยวาง ให้มันปล่อยวางกับการให้คะแนนตัวเอง ให้มันปล่อยวางกับความพอใจของเรา แล้วให้มันเกิดขึ้นตามความเป็นจริง ตามความเป็นจริงคือสังขธรรม เวลามันเข้าไปใคร่ครวญของมันมันเป็นตามข้อเท็จจริง ถ้าตามข้อเท็จจริงโดยที่ไม่มีกิเลสบวกเข้าไป ไม่มีการให้คะแนน ไม่มีการยกย่อง ไม่มีการสรรเสริญยินยอม ไม่มีการอ้อนวอนขอ มันจะเป็นสังขะ ถ้ามันเป็นสังขะแล้วใครก็ห้ามไม่ได้

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศน์ธัมมจักกัฯ นี้เทวดา อินทร์ พรหมส่งข่าวขึ้นไปเป็นชั้นๆ ขึ้นไปใครจะห้ามได้ จักรนี้มันเคลื่อนแล้วใครจะถอยมันได้ ถ้าใจมันรู้จริงแล้วมันจะกลับมาเป็นอย่างนั้นได้อย่างไร? ถ้ามันเป็นความจริงอย่างนี้เกิดขึ้นมา เห็นไหม จากรู้เดียวสาใจ ยืนก็ล้ม นั่งก็ล้ม ยืนก็ยืนไม่ได้ ล้มลุกคลุกคลานอยู่อย่างนี้ แต่ถ้าเราหมั่นฝึกหมั่นเพียรนะ หมั่นฝึกหมั่นเพียร นักกีฬา เห็นไหม ความพิถีพิถันต้องออกกำลังกายทุกวันเพื่อรักษาความพิถีพิถันจิตใจของเรา ถ้าเราไม่มีกำลังขึ้นมา กิเลสมันก็กระชากไป กิเลสมันก็ดึงไปตามธรรมชาติของมัน

ใช่ เราเกิดมามีกิเลสทั้งนั้นแหละ เราบังคับไม่ได้ การบังคับไม่ได้นั้นเพราะเราไม่มีสติ ไม่มีปัญญา ไม่มีการยับยั้ง การยับยั้งนี้เงินซื้อไม่ได้ ทรัพย์สินเงินทองซื้อสิ่งนั้นไม่ได้ มันเป็นเรื่องอิริยาบถ มันเกิดขึ้นจากสติปัญญาของเราเอง มันเกิดจากการกระทำเอง ไม่มีใครจะทำให้ใครได้ ถ้าเราทำของเราได้ เราจะรู้ของเราได้ แล้วเราจะพัฒนาของเราได้ พัฒนาของเราเพื่อให้จิตของ

เรามั่นคงแข็งแรง แล้วเกิดมีปัญหาขึ้นมาชำระล้างกิเลส ไม่ให้มันลี้มดุกคดุกคตจนแบบเด็กๆ ไร้
เดียงสาอยู่อย่างนี้ เอวัง